

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1217/2010 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 14ης Δεκεμβρίου 2010

για την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών έρευνας και ανάπτυξης

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2821/71 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1971, περί εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης σε κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών ⁽¹⁾,

Μετά τη δημοσίευση σχεδίου του παρόντος κανονισμού,

Μετά από διαβούλευση με τη συμβουλευτική επιτροπή συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2821/71 εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να εκδίδει κανονισμούς σχετικούς με την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (*) σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης και αφορούν την έρευνα και ανάπτυξη προϊόντων, τεχνολογιών ή διαδικασιών μέχρι το στάδιο της βιομηχανικής εφαρμογής, καθώς και την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων, περιλαμβανομένων των διατάξεων περί δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.
- (2) Το άρθρο 179 παράγραφος 2 της Συνθήκης καλεί την Ένωση να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, στην ενασχόλησή τους με την έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη υψηλής ποιότητας και να ενισχύει τις προσπάθειες που καταβάλλουν για τη μεταξύ τους συνεργασία. Ο παρών κανονισμός έχει ως στόχο να διευκολύνει την έρευνα και την ανάπτυξη και παράλληλα να προστατεύει αποτελεσματικά τον ανταγωνισμό.
- (3) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2659/2000 της Επιτροπής, της 29ης Νοεμβρίου 2000, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης σε κατηγορίες συμφωνιών έρευνας και ανάπτυξης ⁽²⁾ καθορίζει κατηγορίες συμφωνιών έρευνας και ανάπτυξης τις οποίες η Επιτροπή θεωρούσε ότι πληρούν κατά κανόνα τις προϋποθέσεις που ορίζει το άρθρο 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Με βάση τη συνολικά θετική εμπειρία

από την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού, η ισχύς του οποίου λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2010, και λαμβάνοντας υπόψη την περαιτέρω πείρα που αποκτήθηκε μετά την έκδοσή του, κρίνεται σκόπιμο να εκδοθεί ένας νέος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία.

- (4) Ο παρών κανονισμός πρέπει να καλύπτει συγχρόνως δύο απαιτήσεις οι οποίες είναι η διασφάλιση της αποτελεσματικής προστασίας του ανταγωνισμού και η παροχή επαρκούς ασφάλειας δικαίου στις επιχειρήσεις. Κατά την προσπάθεια επίτευξης των στόχων αυτών πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη απλούστευσης της διοικητικής εποπτείας και του νομοθετικού πλαισίου στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό. Όταν η ισχύς των μερών στην αγορά δεν υπερβαίνει ένα συγκεκριμένο επίπεδο, μπορεί κατά κανόνα να θεωρηθεί ως δεδομένο, για την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης, ότι οι θετικές συνέπειες των συμφωνιών έρευνας και ανάπτυξης υπερτερούν των τυχόν αρνητικών συνεπειών για τον ανταγωνισμό.
- (5) Για την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης με έκδοση κανονισμού δεν είναι απαραίτητο να καθοριστούν οι συμφωνίες εκείνες που δύνανται να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης. Κατά τη μεμονωμένη αξιολόγηση των συμφωνιών σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη διάφοροι παράγοντες, και ιδιαίτερα η διάρθρωση της σχετικής αγοράς.
- (6) Οι συμφωνίες για την από κοινού διεξαγωγή έρευνας ή την από κοινού ανάπτυξη των αποτελεσμάτων έρευνας, μέχρι το στάδιο της βιομηχανικής εφαρμογής αλλά μη συμπεριλαμβανομένου αυτού, κατά κανόνα δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης. Εντούτοις, σε ορισμένες περιπτώσεις μια συμφωνία αυτής της μορφής ενδέχεται να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 101 παράγραφος 1, οπότε πρέπει να περιλαμβάνεται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Τούτο ισχύει επί παραδείγματι όταν τα μέρη συμφωνούν να μην υλοποιήσουν άλλη έρευνα και ανάπτυξη, αποποιούμενα με τον τρόπο αυτόν τη δυνατότητα να αποκτήσουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα έναντι των υπολοίπων μερών.
- (7) Το ευεργέτημα της απαλλαγής που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό πρέπει να περιοριστεί στις συμφωνίες για τις οποίες μπορεί να θεωρηθεί με επαρκή βαθμό βεβαιότητας ότι πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης.
- (8) Η συνεργασία όσον αφορά την έρευνα και ανάπτυξη και την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων είναι πολύ πιθανό να προωθήσει την τεχνική και οικονομική πρόοδο εάν τα μέρη συνεισφέρουν στη συνεργασία με δεξιότητες, περιουσιακά στοιχεία ή δραστηριότητες που αλληλοσυμπληρώνονται. Τούτο αφορά επίσης τις περιπτώσεις εκείνες κατά τις οποίες ένα μέρος απλώς χρηματοδοτεί δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης του άλλου μέρους.

⁽¹⁾ ΕΕ L 285 της 29.12.1971, σ. 46.⁽²⁾ ΕΕ L 304 της 5.12.2000, σ. 7.

(*) Από την 1η Δεκεμβρίου 2009, το άρθρο 81 της συνθήκης ΕΚ έγινε άρθρο 101 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Τα δύο άρθρα είναι κατ' ουσίαν ταυτόσημα. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, οι αναφορές στο άρθρο 101 της ΣΛΕΕ θα πρέπει να νοούνται ως αναφορές στο άρθρο 81 της συνθήκης ΕΚ, όπου ενδείκνυται. Η ΣΛΕΕ εισήγαγε επίσης ορισμένες αλλαγές στην ορολογία, όπως αντικατάσταση του όρου «Κοινότητα» από τον όρο «Ένωση» και «κοινή αγορά» από «εσωτερική αγορά». Ο παρών κανονισμός ακολουθεί την ορολογία της ΣΛΕΕ.

- (9) Η από κοινού εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων μπορεί να θεωρηθεί ως φυσικό επακόλουθο της από κοινού έρευνας και ανάπτυξης. Είναι δυνατό να προσλαμβάνει διάφορες μορφές, όπως είναι η παραγωγή, η εκμετάλλευση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που συντελούν σημαντικά σε τεχνική ή οικονομική πρόοδο, ή η εμπορία νέων προϊόντων.
- (10) Θεωρείται ότι οι καταναλωτές ωφελούνται σε γενικές γραμμές από την αύξηση του όγκου και της αποτελεσματικότητας της έρευνας και ανάπτυξης, μέσω της εισαγωγής νέων ή βελτιωμένων προϊόντων ή υπηρεσιών, μέσω της ταχύτερης δρομολόγησης των εν λόγω προϊόντων ή υπηρεσιών ή μέσω της μείωσης των τιμών συνεπεία νέων ή βελτιωμένων τεχνολογιών ή διαδικασιών.
- (11) Προκειμένου να δικαιολογείται η απαλλαγή, η από κοινού εκμετάλλευση πρέπει να αφορά προϊόντα, τεχνολογίες ή διαδικασίες για τις οποίες η χρήση των αποτελεσμάτων της έρευνας και ανάπτυξης είναι αποφασιστικής σημασίας. Επιπλέον, όλα τα μέρη θα πρέπει να συμφωνήσουν στη συμφωνία έρευνας και ανάπτυξης να έχουν πλήρη πρόσβαση στα τελικά αποτελέσματα της από κοινού έρευνας και ανάπτυξης, καθώς και στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και στην τεχνολογία που ενδέχεται να προκύψουν, με σκοπό την περαιτέρω έρευνα και ανάπτυξη και την εκμετάλλευση, αμέσως μόλις καταστούν διαθέσιμα τα τελικά αποτελέσματα. Η πρόσβαση στα αποτελέσματα γενικά δεν θα πρέπει να περιορίζεται σε ό,τι αφορά τη χρήση των αποτελεσμάτων για τους σκοπούς της περαιτέρω έρευνας και ανάπτυξης. Εντούτοις, στην περίπτωση που τα μέρη, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, περιορίζουν τα δικαιώματά τους εκμετάλλευσης, και ειδικότερα όταν ειδικεύονται στο πλαίσιο της εκμετάλλευσης, η πρόσβαση στα αποτελέσματα για λόγους εκμετάλλευσης θα πρέπει να περιορίζεται ανάλογα. Επίσης, όταν στις εργασίες έρευνας και ανάπτυξης μετέχουν πανεπιστημιακοί φορείς, ερευνητικά ιδρύματα ή επιχειρήσεις, που παρέχουν υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης με τη μορφή εμπορικών υπηρεσιών χωρίς να δραστηριοποιούνται κατά κανόνα στην εκμετάλλευση αποτελεσμάτων, δύνανται να συμφωνήσουν ότι τα αποτελέσματα της έρευνας και ανάπτυξης θα χρησιμοποιηθούν μόνο για τη διεξαγωγή περαιτέρω έρευνας. Ανάλογα με τις ικανότητες και τις εμπορικές ανάγκες τους, τα μέρη μπορούν να κάνουν άνισες συνεισφορές στη συνεργασία τους στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, για να αντανακλώνται και να αντισταθμίζονται οι διαφορές της αξίας ή της φύσης των συνεισφορών των μερών, κάθε συμφωνία έρευνας και ανάπτυξης που διέπεται από τον παρόντα κανονισμό μπορεί να προβλέπει ότι το ένα μέρος αποζημιώνει κάποιο άλλο μέρος για την πρόσβαση που αποκτά στα αποτελέσματα για λόγους περαιτέρω έρευνας ή εκμετάλλευσης. Εντούτοις, η αποζημίωση δεν πρέπει να είναι τόσο υψηλή ώστε να εμποδίζεται εκ των πραγμάτων η πρόσβαση στα αποτελέσματα.
- (12) Ομοίως, στις περιπτώσεις στις οποίες η συμφωνία έρευνας και ανάπτυξης δεν προβλέπει από κοινού εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων, τα μέρη πρέπει να προβλέψουν στη συμφωνία έρευνας και ανάπτυξης να παράσχουν αμοιβαία πρόσβαση στην προϋπάρχουσα τεχνολογία εκάστου μέρους, εφόσον η τεχνολογία αυτή είναι αναγκαία για τους σκοπούς της εκμετάλλευσης των αποτελεσμάτων από τα άλλα μέρη. Οι τιμές για την άδεια εκμετάλλευσης δεν πρέπει να τόσο υψηλές ώστε εκ των πραγμάτων να εμποδίζουν την πρόσβαση των άλλων μερών στην υπόψη τεχνολογία.
- (13) Η απαλλαγή που καθιερώνεται βάσει του παρόντος κανονισμού πρέπει να περιορίζεται στις συμφωνίες έρευνας και ανάπτυξης οι οποίες δεν παρέχουν στις μετέχουσες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να εξαλείψουν τον ανταγωνισμό σε σημαντικό τμήμα της αγοράς των υπόψη προϊόντων, υπηρεσιών ή τεχνολογιών. Είναι απαραίτητο να προβλεφθεί ότι η παρούσα απαλλαγή κατά κατηγορία δεν καλύπτει τις συμφωνίες μεταξύ ανταγωνιστών οι οποίοι, στην αγορά των προϊόντων, υπηρεσιών ή τεχνολογιών που επιδέχονται βελτίωση ή αντικατάσταση χάρη στα αποτελέσματα της συγκεκριμένης έρευνας και ανάπτυξης, κατέχουν από κοινού μερίδιο το οποίο υπερβαίνει ένα συγκεκριμένο όριο κατά το χρόνο σύναψης της συμφωνίας. Ωστόσο, σε περίπτωση υπέρβασης του ορίου που τίθεται με τον παρόντα κανονισμό ή μη εκπλήρωσης άλλων όρων του παρόντος κανονισμού δεν πρέπει να θεωρείται αυτομάτως ότι οι συμφωνίες έρευνας και ανάπτυξης είτε εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης είτε δεν πληρούν τους όρους του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Στις περιπτώσεις αυτές, πρέπει να γίνει μεμονωμένη αξιολόγηση της συμφωνίας έρευνας και ανάπτυξης βάσει του άρθρου 101 της Συνθήκης.
- (14) Προκειμένου να διασφαλισθεί η διατήρηση συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού κατά την από κοινού εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων, πρέπει να προβλεφθεί ότι η απαλλαγή κατά κατηγορία παύει να ισχύει σε περίπτωση που καταστεί υπερβολικά υψηλό το άθροισμα των μεριδίων που τα μέρη κατέχουν στην αγορά των προϊόντων, υπηρεσιών ή τεχνολογιών που αποτελούν καρπό της από κοινού έρευνας και ανάπτυξης. Η απαλλαγή πρέπει να εξακολουθεί να ισχύει, ανεξάρτητα από το ύψος των μεριδίων αγοράς των μερών, για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα μετά την έναρξη της από κοινού εκμετάλλευσης, ούτως ώστε να υπάρξει χρόνος για τη σταθεροποίηση των μεριδίων αγοράς των μερών, ιδίως μετά την εισαγωγή στην αγορά ενός εντελώς νέου προϊόντος, αλλά και για να διασφαλισθεί μια ελάχιστη χρονική περίοδος απόδοσης επί των σχετικών επενδύσεων.
- (15) Ο παρών κανονισμός δεν πρέπει να απαλλάσσει συμφωνίες περιλαμβάνοντας περιορισμούς που δεν είναι απαραίτητοι για την επίτευξη των θετικών αποτελεσμάτων που προκύπτουν από συμφωνία έρευνας και ανάπτυξης. Καταρχήν, το ευεργέτημα της απαλλαγής που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό δεν θα πρέπει να ισχύει για ορισμένες συμφωνίες που προβλέπουν ορισμένους σοβαρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού όπως περιορισμοί της ελευθερίας των μερών να υλοποιούν έρευνα και ανάπτυξη σε κάποιο τομέα που δεν σχετίζεται με την εκάστοτε συμφωνία, προκαθορισμό τιμών έναντι τρίτων μερών, περιορισμοί επί του όγκου παραγωγής ή πωλήσεων και περιορισμοί της ελευθερίας πραγματοποίησης παθητικών πωλήσεων όσον αφορά τα προϊόντα ή τις τεχνολογίες που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας σε πελάτες ή σε γεωγραφικές περιοχές που τελούν υπό την αποκλειστική εκμετάλλευση άλλων μερών, ανεξάρτητα από το μερίδιο αγοράς των μερών. Σ' αυτό το πλαίσιο, οι περιορισμοί του πεδίου χρήσης δεν αποτελούν ούτε περιορισμούς της παραγωγής ή των πωλήσεων, ούτε γεωγραφικούς περιορισμούς ή περιορισμούς πελατών.
- (16) Ο περιορισμός του μεριδίου αγοράς, η μη απαλλαγή ορισμένων συμφωνιών και οι όροι που προβλέπονται από τον παρόντα κανονισμό εξασφαλίζουν κατά κανόνα ότι οι συμφωνίες στις οποίες εφαρμόζεται η απαλλαγή κατά κατηγορία δεν επιτρέπουν στα συμβαλλόμενα μέρη να καταργήσουν τον ανταγωνισμό για σημαντικό μέρος των εν λόγω προϊόντων ή υπηρεσιών.

- (17) Δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να προκύψουν περιοριστικά αποτελέσματα αρνητικά για τον ανταγωνισμό στην περίπτωση που ένα μέρος χρηματοδοτεί πολλά σχέδια έρευνας και ανάπτυξης τα οποία εκτελούν ανταγωνιστές για τα ίδια προϊόντα ή τεχνολογίες που αποτελούν αντικείμενο συμβάσεων, και ιδίως στην περίπτωση που αποκτά αποκλειστικό δικαίωμα εκμετάλλευσης των αποτελεσμάτων έναντι τρίτων μερών. Ως εκ τούτου το ευεργέτημα του παρόντος κανονισμού πρέπει πρώτα να χορηγηθεί σε τέτοιες «αμειβόμενες» συμφωνίες έρευνας και ανάπτυξης μόνον εφόσον το συνολικό μερίδιο της αγοράς όλων των μερών που ενέχονται στις συνδεδεμένες συμφωνίες, δηλαδή το χρηματοδοτούμενο μέρος και όλα τα μέρη που πραγματοποιούν έρευνα και ανάπτυξη, δεν υπερβαίνει το 25 %.
- (18) Οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, οι οποίες δεν είναι ανταγωνιστές παραγωγοί προϊόντων, τεχνολογιών ή διαδικασιών που δύνανται να βελτιωθούν, να υποκατασταθούν ή να αντικατασταθούν από τα αποτελέσματα της έρευνας και ανάπτυξης, δεν εμποδίζουν την ανάπτυξη αποτελεσματικού ανταγωνισμού στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Για τον λόγο αυτόν, ενδείκνυται να προβλεφθεί η δυνατότητα χορήγησης του ευεργετήματος της απαλλαγής κατά κατηγορία για τέτοιου είδους συμφωνίες που προβλέπει ο παρών κανονισμός, ανεξαρτήτως του μεριδίου αγοράς και να ρυθμισθεί το θέμα των σχετικών εξαιρετικών περιπτώσεων με την πρόβλεψη της ανάκλησης του ευεργετήματος.
- (19) Η Επιτροπή δύναται να άρει το ευεργέτημα της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης⁽¹⁾, εφόσον διαπιστώσει σε συγκεκριμένη περίπτωση ότι συμφωνία υπαγόμενη στην απαλλαγή που προβλέπει ο παρών κανονισμός παράγει αποτελέσματα μη συμβατά με το άρθρο 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης.
- (20) Δυνάμει του άρθρου 29 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 η αρχή ανταγωνισμού ενός κράτους μέλους μπορεί να άρει το ευεργέτημα του παρόντος κανονισμού στην εδαφική επικράτειά του ή σε μέρος αυτής εφόσον διαπιστώσει, σε συγκεκριμένη περίπτωση, ότι μια συμφωνία στην οποία εφαρμόζεται η θεσπιζόμενη με τον παρόντα κανονισμό απαλλαγή έχει εντούτοις αποτελέσματα ασυμβίβαστα με το άρθρο 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης στην εδαφική επικράτεια του εν λόγω κράτους μέλους ή σε μέρος αυτής, και εφόσον η επικράτεια αυτή έχει όλα τα χαρακτηριστικά διακριτής γεωγραφικής αγοράς.
- (21) Το ευεργέτημα της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού αίρεται, δυνάμει του άρθρου 29 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, για παράδειγμα, στις περιπτώσεις που η ύπαρξη της συμφωνίας έρευνας και ανάπτυξης περιορίζει σημαντικά τη δυνατότητα τρίτων να διεξαγάγουν έρευνα και ανάπτυξη στον οικείο τομέα λόγω του περιορισμένου ερευνητικού δυναμικού που είναι διαθέσιμο αλλού· στις περιπτώσεις που, λόγω της ιδιαίτερης διάρθρωσης της προσφοράς, η ύπαρξη της συμφωνίας περιορίζει σημαντικά την πρόσβαση τρίτων στην αγορά των προϊόντων ή διαδικασιών που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας· στις περιπτώσεις που χωρίς κάποιον αντικειμενικό λόγο, τα μέρη δεν εκμεταλ-

λεύονται τα αποτελέσματα της έρευνας και ανάπτυξης που έχουν διεξαχθεί από κοινού· στις περιπτώσεις που τα προϊόντα ή υπηρεσίες που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας δεν αντιμετωπίζουν στο σύνολο ή σε σημαντικό τμήμα της εσωτερικής αγοράς αποτελεσματικό ανταγωνισμό από προϊόντα, τεχνολογίες ή διαδικασίες που οι χρήστες θεωρούν ισοδύναμα με αυτά βάσει των χαρακτηριστικών τους, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται· ή στις περιπτώσεις που η ύπαρξη της συμφωνίας έρευνας και ανάπτυξης θα είχε ως αποτέλεσμα την εξάλειψη του αποτελεσματικού ανταγωνισμού στον κλάδο της έρευνας και ανάπτυξης σε συγκεκριμένη αγορά.

- (22) Επειδή οι συμφωνίες έρευνας και ανάπτυξης έχουν συχνά μακροχρόνιο χαρακτήρα, ιδιαίτερα οσάκις η συνεργασία εκτείνεται και στην εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων, η διάρκεια ισχύος του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να καθοριστεί σε 12 έτη,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ορισμοί

1. Για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) ως «συμφωνία έρευνας και ανάπτυξης» νοείται η συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ δύο ή περισσότερων μερών και αφορά τους όρους υπό τους οποίους τα εν λόγω μέρη πρόκειται να ασχοληθούν με:
- i) από κοινού έρευνα και ανάπτυξη προϊόντων ή τεχνολογιών που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας και από κοινού εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της εν λόγω έρευνας και ανάπτυξης·
 - ii) από κοινού εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων έρευνας και ανάπτυξης προϊόντων ή τεχνολογιών που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας που έχει διεξαχθεί από κοινού βάσει προγενέστερης συμφωνίας μεταξύ των ιδίων μερών·
 - iii) από κοινού έρευνα και ανάπτυξη προϊόντων ή τεχνολογιών που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας, μη συμπεριλαμβανομένης της από κοινού εκμετάλλευσης των αποτελεσμάτων·
 - iv) «αμειβόμενη» έρευνα και ανάπτυξη προϊόντων ή τεχνολογιών που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας και από κοινού εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της εν λόγω έρευνας και ανάπτυξης·
 - v) από κοινού εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων «αμειβόμενης» έρευνας και ανάπτυξης προϊόντων ή τεχνολογιών που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας βάσει προγενέστερης συμφωνίας μεταξύ των ιδίων μερών·
 - vi) «αμειβόμενη» έρευνα και ανάπτυξη προϊόντων ή τεχνολογιών που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας, μη συμπεριλαμβανομένης της από κοινού εκμετάλλευσης των αποτελεσμάτων·

- β) ως «συμφωνία» νοείται συμφωνία, απόφαση ένωσης επιχειρήσεων ή εναρμονισμένη πρακτική·

⁽¹⁾ ΕΕ L 1 της 4.1.2003, σ. 1.

- γ) ως «έρευνα και ανάπτυξη» νοούνται η απόκτηση τεχνολογίας επί προϊόντων, τεχνολογιών ή διαδικασιών και η διεξαγωγή θεωρητικής ανάλυσης, συστηματικής μελέτης ή πειραμάτων, περιλαμβανομένης της πειραματικής παραγωγής, η τεχνική δοκιμή προϊόντων ή διαδικασιών, η δημιουργία των αναγκαίων εγκαταστάσεων και η κατοχύρωση των αποτελεσμάτων με δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας·
- δ) ως «προϊόν» νοείται αγαθό ή υπηρεσία, περιλαμβανομένων τόσο των ενδιάμεσων αγαθών ή υπηρεσιών και των τελικών αγαθών ή υπηρεσιών·
- ε) ως «τεχνολογία που αποτελεί αντικείμενο της συμφωνίας» νοείται κάθε τεχνολογία ή διαδικασία που αποτελεί καρπό της από κοινού έρευνας και ανάπτυξης·
- στ) ως «προϊόν που αποτελεί αντικείμενο της συμφωνίας» νοείται κάθε προϊόν που αποτελεί καρπό της από κοινού έρευνας και ανάπτυξης ή που παράγεται ή παρέχεται με εφαρμογή των τεχνολογιών που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας·
- ζ) ως «εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων» νοούνται η παραγωγή ή διανομή των προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας ή η εφαρμογή των τεχνολογιών που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας ή η εκχώρηση ή παροχή άδειας για την άσκηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας ή η παροχή τεχνολογίας απαραίτητης για τη συγκεκριμένη παραγωγή ή εφαρμογή·
- η) ως «δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας» νοούνται τα δικαιώματα που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα·
- θ) ως «τεχνολογία» νοείται ένα σύνολο πρακτικών πληροφοριών μη κατοχυρωμένων με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας που προκύπτουν από την πείρα και τις δοκιμές, οι οποίες είναι απόρρητες, ουσιώδεις και προσδιορισμένες·
- ι) «απόρρητες», στο πλαίσιο της τεχνολογίας, σημαίνει ότι η τεχνολογία δεν είναι γενικά γνωστή ούτε εύκολα προσβάσιμη·
- ια) «ουσιώδεις», στο πλαίσιο της τεχνολογίας, σημαίνει ότι η τεχνολογία είναι σημαντική και χρήσιμη για την παραγωγή των προϊόντων ή την εφαρμογή των τεχνολογιών που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας·
- ιβ) «προσδιορισμένες», στο πλαίσιο της τεχνολογίας σημαίνει ότι η τεχνολογία περιγράφεται κατά τρόπο επαρκώς διεξοδικό ώστε να είναι δυνατό να διαπιστωθεί κατά πόσον πληροί τα κριτήρια του απόρρητου και του ουσιώδους·
- ιγ) ως «από κοινού» στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων που διεξάγονται βάσει συμφωνίας έρευνας και ανάπτυξης νοούνται οι δραστηριότητες εφόσον οι σχετικές εργασίες:
- i) εκτελούνται από κοινό κλιμάκιο, φορέα ή επιχείρηση·
 - ii) ανατίθενται από κοινού σε κάποιον τρίτο· ή
 - iii) κατανέμονται μεταξύ των συμβαλλομένων μερών βάσει ειδίκευσης στην έρευνα και ανάπτυξη ή στην εκμετάλλευση·
- ιδ) ως «ειδίκευση σε έρευνα και ανάπτυξη» νοείται ότι καθένα από τα μέρη συμμετέχει σε δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης που καλύπτονται από τη συμφωνία έρευνας και ανάπτυξης, και η κατανομή των εργασιών έρευνας και ανάπτυξης μεταξύ των μερών κατά τρόπο που αυτά κρίνουν ως πλέον κατάλληλο· τούτο δεν συμπεριλαμβάνει την «αμειβόμενη» έρευνα και ανάπτυξη·
- ιε) ως «ειδίκευση στην εκμετάλλευση» νοείται ότι τα μέρη αναλαμβάνουν μεταξύ τους χωριστά καθήκοντα όπως, για παράδειγμα, παραγωγή ή διανομή, ή επιβάλλουν περιορισμούς μεταξύ τους όσον αφορά την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων σε σχέση με ορισμένα εδάφη, πελάτες ή πεδία χρήσης· αυτό περιλαμβάνει επίσης την περίπτωση στην οποία ένα μόνο μέρος παράγει και διανέμει τα προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας βάσει άδειας αποκλειστικής εκμετάλλευσης την οποία έχει λάβει από τα άλλα μέρη·
- ιστ) ως «αμειβόμενη έρευνα και ανάπτυξη» νοείται η έρευνα και ανάπτυξη όπου το ένα μέρος πραγματοποιεί όλες τις δραστηριότητες και ότι το άλλο μέρος χρηματοδοτεί αυτές τις δραστηριότητες·
- ιζ) ως «χρηματοδοτούν μέρος» νοείται το μέρος που χρηματοδοτεί «αμειβόμενη έρευνα και ανάπτυξη» ενώ δεν διεξάγει το ίδιο κάποια από τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης·
- ιη) ως «ανταγωνιζόμενες επιχειρήσεις» νοούνται οι πραγματικοί ή δυνητικοί ανταγωνιστές·
- ιθ) ως «πραγματικός ανταγωνιστής» νοείται επιχείρηση η οποία παρέχει προϊόν, τεχνολογία ή διαδικασία δυνάμενη να βελτιωθεί, να υποκατασταθεί ή να αντικατασταθεί από το προϊόν ή την τεχνολογία που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας στη σχετική γεωγραφική αγορά·
- κ) ως «δυνητικός ανταγωνιστής» νοείται επιχείρηση η οποία, αν δεν υπήρχε η συμφωνία έρευνας και ανάπτυξης, κατά πάσα πιθανότητα θα αναλάμβανε, με ρεαλιστικό σχεδιασμό και όχι ως θεωρητικό ενδεχόμενο, σε περίπτωση μικρής αλλά μόνιμης αύξησης των σχετικών τιμών, εντός το πολύ τριών ετών, τις απαραίτητες συμπληρωματικές επενδύσεις ή άλλο απαραίτητο κόστος μετατροπής προκειμένου να προμηθεύσει προϊόν, τεχνολογία ή διαδικασία δυνάμενη να βελτιωθεί, να υποκατασταθεί ή να αντικατασταθεί από το προϊόν ή τεχνολογία που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας στη σχετική γεωγραφική αγορά·
- κα) ως «σχετική αγορά προϊόντος» νοείται η οικεία αγορά για τα προϊόντα που μπορούν να βελτιωθούν, να υποκατασταθούν ή αντικατασταθούν από προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας·
- κβ) ως «σχετική αγορά τεχνολογίας» νοείται η οικεία αγορά για τις τεχνολογίες που μπορούν να βελτιωθούν, να υποκατασταθούν ή αντικατασταθούν από τεχνολογίες που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας·
2. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, οι όροι «επιχείρηση» και «μέρος» περιλαμβάνουν τις αντίστοιχες συνδεδεμένες επιχειρήσεις τους.

Ως «συνδεδεμένες επιχειρήσεις» νοούνται:

- a) οι επιχειρήσεις στις οποίες ένα από τα μέρη της συμφωνίας έρευνας και ανάπτυξης έχει, άμεσα ή έμμεσα:
 - i) τη δυνατότητα να ασκεί πάνω από το ήμισυ των δικαιωμάτων ψήφου·
 - ii) την εξουσία να διορίζει περισσότερα από τα μισά μέλη του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση· ή
 - iii) το δικαίωμα να διαχειρίζεται τις υποθέσεις της επιχείρησης·
- β) οι επιχειρήσεις οι οποίες έχουν, σε σχέση με επιχείρηση που είναι μέρος της συμφωνίας έρευνας και ανάπτυξης, άμεσα ή έμμεσα, τα δικαιώματα ή τις εξουσίες που παρατίθενται στο στοιχείο α)·
- γ) οι επιχειρήσεις στις οποίες μία από τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στο στοιχείο β) έχει, άμεσα ή έμμεσα, τα δικαιώματα ή τις εξουσίες που παρατίθενται στο στοιχείο α)·
- δ) οι επιχειρήσεις στις οποίες κάποιο από τα μέρη της συμφωνίας έρευνας και ανάπτυξης μαζί με μία ή περισσότερες από τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α), β) ή γ) ή στις οποίες δύο ή περισσότερες από αυτές έχουν από κοινού τα δικαιώματα ή τις εξουσίες που αναφέρονται στο στοιχείο α)·
- ε) οι επιχειρήσεις στις οποίες κατέχουν από κοινού τα δικαιώματα ή τις εξουσίες που παρατίθενται στο στοιχείο α):
 - i) συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας έρευνας και ανάπτυξης, ή οι αντίστοιχες συνδεδεμένες με αυτά επιχειρήσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ)· ή
 - ii) ένα ή περισσότερα συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας έρευνας και ανάπτυξης, ή μία ή περισσότερες από τις συνδεδεμένες με αυτά επιχειρήσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ), και ένα ή περισσότερα τρίτα μέρη.

Άρθρο 2

Απαλλαγή

1. Σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης και με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κανονισμού, το άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης κηρύσσεται ανεφάρμοστο στις συμφωνίες έρευνας και ανάπτυξης.

Η εν λόγω απαλλαγή εφαρμόζεται στο βαθμό που τέτοιου είδους συμφωνίες περιλαμβάνουν περιορισμούς του ανταγωνισμού που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης.

2. Η απαλλαγή που προβλέπεται στην παράγραφο 1 εφαρμόζεται σε συμφωνίες έρευνας και ανάπτυξης οι οποίες περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικά με την ανάθεση ή την παραχώρηση άδειας εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας σε ένα ή περισσότερα από τα συμβαλλόμενα μέρη ή σε οντότητα που συγκροτούν τα μέρη για τη διεξαγωγή από κοινού έρευνας και ανάπτυξης, αμειβόμενης έρευνας και ανάπτυξης ή από κοινού εκμετάλλευση, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω διατάξεις δεν αποτελούν πρωταρχικό αντικείμενο τέτοιων συμφωνιών, αλλά συνδέονται άμεσα με αυτές και είναι απαραίτητες για την εφαρμογή τους.

Άρθρο 3

Όροι απαλλαγής

1. Η απαλλαγή που προβλέπεται στο άρθρο 2 εφαρμόζεται εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 5.

2. Η συμφωνία έρευνας και ανάπτυξης πρέπει να αναφέρει ότι όλα τα μέρη πρέπει να έχουν πλήρη πρόσβαση στα τελικά αποτελέσματα της από κοινού έρευνας και ανάπτυξης ή της «αμειβόμενης» έρευνας και ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων κάθε δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και τεχνολογίας που ενδέχεται να προκύψουν, για λόγους περαιτέρω έρευνας και ανάπτυξης και εκμετάλλευσης, αμέσως μόλις αυτά καταστούν διαθέσιμα. Στην περίπτωση που τα μέρη, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, περιορίζουν τα δικαιώματά τους εκμετάλλευσης, και ειδικότερα όταν ειδικεύονται στην εκμετάλλευση, η πρόσβαση στα αποτελέσματα για λόγους εκμετάλλευσης θα πρέπει να περιορίζεται ανάλογα. Επιπλέον, τα ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα ή οι επιχειρήσεις που παρέχουν έρευνα και ανάπτυξη με τη μορφή εμπορικών υπηρεσιών χωρίς να ασχολούνται, κατά κανόνα, με την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων δύνανται να συμφωνήσουν ότι θα χρησιμοποιήσουν τα αποτελέσματα αποκλειστικά και μόνο για τη διεξαγωγή περαιτέρω έρευνας. Η συμφωνία έρευνας και ανάπτυξης δύναται να προβλέπει ότι έκαστο μέρος αποζημιώνει το άλλο μέρος για την πρόσβαση που του παρέχει στα αποτελέσματα για τη διεξαγωγή περαιτέρω έρευνας ή για λόγους εκμετάλλευσης, αλλά η αποζημίωση δεν πρέπει να είναι τέτοια ώστε να εμποδίζεται εκ των πραγμάτων η πρόσβαση στα αποτελέσματα.

3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, στις περιπτώσεις στις οποίες η συμφωνία έρευνας και ανάπτυξης προβλέπει μόνον τη διεξαγωγή από κοινού ή «αμειβόμενης» έρευνας και ανάπτυξης, η εν λόγω συμφωνία πρέπει να ορίζει ότι έκαστο μέρος πρέπει να έχει πρόσβαση σε όλη την προϋπάρχουσα τεχνολογία των άλλων μερών, εφόσον αυτή είναι απαραίτητη για τους σκοπούς της εκμετάλλευσης των αποτελεσμάτων. Η συμφωνία έρευνας και ανάπτυξης δύναται να προβλέπει ότι έκαστο μέρος αποζημιώνει ένα άλλο μέρος για την πρόσβαση που του παρέχει στην προϋπάρχουσα τεχνολογία, αλλά η αποζημίωση δεν πρέπει να είναι τέτοια ώστε να εμποδίζεται εκ των πραγμάτων η πρόσβαση στα αποτελέσματα.

4. Η από κοινού εκμετάλλευση δύναται να αφορά μόνον αποτελέσματα τα οποία είναι κατοχυρωμένα με δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας ή συνιστούν τεχνολογία και τα οποία είναι απαραίτητα για την παραγωγή των προϊόντων ή την εφαρμογή των τεχνολογιών που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας.

5. Τα μέρη που αναλαμβάνουν την παραγωγή των προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας στο πλαίσιο ειδικεύσεως στην εκμετάλλευση πρέπει να υποχρεούνται να εκπληρώσουν παραγγελίες παράδοσης των προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας προερχόμενες από τα άλλα μέρη, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η συμφωνία έρευνας και ανάπτυξης προβλέπει και από κοινού διανομή κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 1 στοιχείο ιγ) σημεία i) ή ii) ή όταν τα μέρη συμφώνησαν ότι μόνον το μέρος που παράγει τα προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας δύναται να τα διανέμει.

Άρθρο 4

Ανώτατο όριο μεριδίου αγοράς και διάρκεια απαλλαγής

1. Όταν τα μέρη δεν είναι ανταγωνίστριες επιχειρήσεις, η απαλλαγή που προβλέπεται στο άρθρο 2 εφαρμόζεται επί όσο χρόνο διαρκεί η έρευνα και ανάπτυξη. Όταν η εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων γίνεται από κοινού, η απαλλαγή συνεχίζει να ισχύει επί επτά έτη από τη στιγμή κατά την οποία τα προϊόντα ή οι τεχνολογίες που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας διατίθενται για πρώτη φορά προς πώληση στην εσωτερική αγορά.

2. Στην περίπτωση που δύο ή περισσότερα μέρη είναι ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η απαλλαγή που προβλέπεται στο άρθρο 2 εφαρμόζεται για την περίοδο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου μόνον εάν, κατά τον χρόνο υπογραφής της συμφωνίας έρευνας και ανάπτυξης:

- α) το συνολικό μερίδιο αγοράς των μερών συμφωνίας έρευνας και ανάπτυξης δεν υπερβαίνει το 25 % στις σχετικές αγορές του προϊόντος ή της τεχνολογίας, όταν πρόκειται για συμφωνίες έρευνας και ανάπτυξης που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημεία i), ii) ή iii)· ή
- β) το συνολικό μερίδιο της αγοράς του χρηματοδοτούμενου μέρους και όλων των μερών με τα οποία το χρηματοδοτούμενο μέρος έχει συνάψει συμφωνίες έρευνας και ανάπτυξης για τα προϊόντα ή τις τεχνολογίες που αποτελούν αντικείμενο της ίδιας συμφωνίας δεν υπερβαίνει το 25 % των σχετικών αγορών του προϊόντος και της τεχνολογίας, όταν πρόκειται για συμφωνίες έρευνας και ανάπτυξης που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημεία iv), v) ή vi).

3. Μετά την παρέλευση της χρονικής περιόδου που προβλέπεται στην παράγραφο 1, η απαλλαγή εξακολουθεί να ισχύει για όσο χρονικό διάστημα το συνολικό μερίδιο αγοράς των μερών δεν υπερβαίνει το 25 % των σχετικών αγορών προϊόντος και τεχνολογίας.

Άρθρο 5

Περιορισμοί ιδιαίτερης σοβαρότητας

Η απαλλαγή που προβλέπεται στο άρθρο 2 δεν εφαρμόζεται για τις συμφωνίες έρευνας και ανάπτυξης οι οποίες, άμεσα ή έμμεσα, μεμονωμένα ή σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες που υπόκεινται στον έλεγχο των μερών, έχουν ως αντικείμενο κάποιο από τα ακόλουθα:

- α) τον περιορισμό της ελευθερίας των μερών να διεξάγουν έρευνα και ανάπτυξη, είτε ανεξάρτητα είτε σε συνεργασία με τρίτους, σε κλάδο ο οποίος δεν συνδέεται με εκείνον τον οποίον αφορά η συμφωνία έρευνας και ανάπτυξης ή, μετά την ολοκλήρωση της από κοινού ή «αμειβόμενης» έρευνας και ανάπτυξης, στον κλάδο τον οποίον αυτή αφορούσε ή σε κάποιον συναφή κλάδο·
- β) τον περιορισμό του όγκου της παραγωγής ή των πωλήσεων, με εξαίρεση:
 - i) τον καθορισμό στόχων για την παραγωγή, οσάκις η από κοινού εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων περιλαμβάνει την από κοινού παραγωγή των προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας·
 - ii) τον καθορισμό στόχων για τις πωλήσεις, οσάκις η από κοινού εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων περιλαμβάνει την από κοινού διανομή των προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας ή την από κοινού παραχώρηση άδειας εκμετάλλευσης των τεχνολογιών που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 1 στοιχείο ιγ) σημεία i) ή ii)·
 - iii) πρακτικές που συνιστούν ειδικευση σε εκμετάλλευση· και
 - iv) τον περιορισμό της ελευθερίας των μερών να κατασκευάζουν, πωλούν, αναθέτουν ή να παραχωρούν άδειες εκμετάλλευσης για προϊόντα, τεχνολογίες ή διαδικασίες ανταγωνιστικές με τα προϊόντα ή τις τεχνολογίες που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας κατά την περίοδο κατά την οποία τα μέρη συμφώνησαν να εκμεταλλεύονται από κοινού τα αποτελέσματα·

γ) τον προκαθορισμό των τιμών κατά την πώληση σε τρίτους των προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας ή κατά την παραχώρηση σε τρίτους άδειας εκμετάλλευσης των τεχνολογιών που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας, με εξαίρεση τον προκαθορισμό των τιμών που χρεώνονται σε άμεσους πελάτες ή τον προκαθορισμό των αμοιβών για τις άδειες εκμετάλλευσης που χρεώνονται σε άμεσους αδειοδόχους εφόσον η από κοινού εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων περιλαμβάνει την από κοινού διανομή των προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας ή την από κοινού παραχώρηση αδειών εκμετάλλευσης για τις τεχνολογίες που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 1 στοιχείο ιγ) σημεία i) ή ii)·

δ) τον περιορισμό ως προς την περιοχή εκμετάλλευσης στην οποία, ή ως προς τους πελάτες προς τους οποίους ο δικαιούχος δύναται να πραγματοποιεί παθητικές πωλήσεις των προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας ή να παραχωρεί άδειες εκμετάλλευσης για τις τεχνολογίες που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας, με εξαίρεση την υποχρέωση να παραχωρείται αποκλειστικά άδεια εκμετάλλευσης των αποτελεσμάτων σε άλλο μέρος·

ε) την υποχρέωση να μην πραγματοποιηθούν ή να περιορισθούν οι ενεργητικές πωλήσεις των προϊόντων ή τεχνολογιών που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας σε περιοχές εκμετάλλευσης ή πελάτες που δεν έχουν ανατεθεί αποκλειστικά σε ένα από τα μέρη στο πλαίσιο ειδικευσης στην εκμετάλλευση·

στ) την υποχρέωση να μην ανταποκριθούν στη ζήτηση από πελάτες στην περιοχή εκμετάλλευσης άλλων μερών της συμφωνίας ή από πελάτες που έχουν με άλλο τρόπο ανατεθεί στα μέρη στο πλαίσιο ειδικευσης στην εκμετάλλευση, οι οποίοι θα εμπορευθούν τα προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας σε άλλες περιοχές εκμετάλλευσης εντός της εσωτερικής αγοράς·

ζ) την υποχρέωση να καταστήσουν δυσχερή σε χρήστες ή μεταπωλητές την απόκτηση των προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας από άλλους μεταπωλητές εντός της εσωτερικής αγοράς.

Άρθρο 6

Αποκλειόμενοι περιορισμοί

Η απαλλαγή που προβλέπεται στο άρθρο 2 δεν εφαρμόζεται όσον αφορά τις ακόλουθες υποχρεώσεις που περιέχονται σε συμφωνίες έρευνας και ανάπτυξης:

α) την υποχρέωση μη προσβολής, μετά την ολοκλήρωση της έρευνας και ανάπτυξης, της ισχύος δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που τα μέρη κατέχουν στην εσωτερική αγορά και τα οποία είναι σχετικά με τη συγκεκριμένη έρευνα και ανάπτυξη ή, μετά τη λήξη ισχύος της συμφωνίας έρευνας και ανάπτυξης, της ισχύος δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που τα μέρη κατέχουν στην εσωτερική αγορά και με τα οποία κατοχυρώνονται τα αποτελέσματα της έρευνας και ανάπτυξης με την επιφύλαξη του δικαιώματος τερματισμού της συμφωνίας έρευνας και ανάπτυξης στην περίπτωση που ένα από τα μέρη προσβάλει την ισχύ των εν λόγω δικαιωμάτων·

β) την υποχρέωση μη παραχώρησης σε τρίτους αδειών για την παραγωγή των προϊόντων ή για την εφαρμογή των τεχνολογιών που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας, παρά μόνον εφόσον η εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της από κοινού ή της «αμειβόμενης» έρευνας και ανάπτυξης από ένα τουλάχιστον από τα συμμετέχοντα μέρη έχει προβλεφθεί και πραγματοποιείται στην εσωτερική αγορά έναντι τρίτων μερών.

Άρθρο 7

Εφαρμογή του ανωτάτου ορίου μεριδίου αγοράς

Για την εφαρμογή του ανωτάτου ορίου μεριδίου αγοράς που προβλέπεται στο άρθρο 4 εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες:

- α) το μερίδιο αγοράς υπολογίζεται με βάση την αξία των πωλήσεων στην αγορά· εάν δεν υπάρχουν στοιχεία για την αξία των πωλήσεων στην αγορά, μπορούν να χρησιμοποιηθούν εκτιμήσεις που βασίζονται σε άλλες αξιόπιστες πληροφορίες της αγοράς, συμπεριλαμβανομένου του όγκου των πωλήσεων στην αγορά, για να υπολογιστεί το μερίδιο αγοράς των συμβαλλομένων μερών·
- β) το μερίδιο αγοράς υπολογίζεται με βάση στοιχεία που αναφέρονται στο προηγούμενο ημερολογιακό έτος·
- γ) το μερίδιο αγοράς που κατέχουν οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο στοιχείο ε) επιμερίζεται εξίσου σε κάθε επιχείρηση που έχει τα δικαιώματα και τις εξουσίες που απαριθμούνται στο στοιχείο α) του εν λόγω εδαφίου·
- δ) εάν το μερίδιο αγοράς, το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3, δεν υπερβαίνει αρχικά το 25 % αλλά παρουσιάζει στη συνέχεια άνοδο πέραν του ποσοστού αυτού χωρίς να υπερβεί το 30 %, η απαλλαγή που προβλέπεται στο άρθρο 2 εξακολουθεί να ισχύει επί δύο συναπτά ημερολογιακά έτη μετά το έτος κατά το οποίο σημειώθηκε η πρώτη υπέρβαση του 25 %·

ε) εάν το μερίδιο αγοράς, το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3, δεν υπερβαίνει αρχικά το 25 % αλλά ανέρχεται στη συνέχεια σε επίπεδο άνω του 30 %, η απαλλαγή που προβλέπεται στο άρθρο 2 εξακολουθεί να ισχύει επί ένα ημερολογιακό έτος μετά το έτος κατά το οποίο σημειώθηκε για πρώτη φορά η υπέρβαση του 30 %·

στ) οι διατάξεις των στοιχείων δ) και ε) δεν μπορούν να συνδυασθούν κατά τρόπο ώστε το πλεονέκτημά τους να υπερβαίνει τα δύο ημερολογιακά έτη.

Άρθρο 8

Μεταβατική περίοδος

Η απαγόρευση που προβλέπεται στο άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης δεν εφαρμόζεται κατά το χρονικό διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2011 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2012 σε σχέση με συμφωνίες οι οποίες ισχύουν ήδη στις 31 Δεκεμβρίου 2010 και οι οποίες δεν πληρούν μεν τις προϋποθέσεις απαλλαγής βάσει του παρόντος κανονισμού, αλλά πληρούν τις προϋποθέσεις απαλλαγής βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2659/2000.

Άρθρο 9

Διάρκεια ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2011.

Η ισχύς του λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 14 Δεκεμβρίου 2010.

Για την Επιτροπή
Ο Πρόεδρος
José Manuel BARROSO